

V

Rettergangsordnung

RETTERGANGSORDNING¹

INNHold

Innledende bestemmelser (artikkel 1)	86	
AVDELING I – Domstolens organisasjon		
Kapittel 1	Dommere (artikkel 2 til 5)	86
Kapittel 2	Domstolens president (artikkel 6 til 9)	87
Kapittel 3	Domstolens kontor.....	88
	Avsnitt 1 Justissekretæren og assisterende justissekretærer (artikkel 10 til 17).....	88
	Avsnitt 2 Domstolens tjenestemenn og andre ansatte (artikkel 18 til 20).....	90
Kapittel 4	Arbeidet ved domstolen (artikkel 21 til 24)	91
Kapittel 5	Språk (artikkel 25 til 27).....	92
Kapittel 6	Rettigheter og plikter for partsrepresentanter, rådgivere og advokater (artikkel 28 til 31)	94
AVDELING II – Rettergangen		
Kapittel 1	Skriftlig behandling (artikkel 32 til 41).....	96
Kapittel 2	Muntlig forhandling (artikkel 42 til 48).....	100
Kapittel 3	Tiltak for tilrettelegging av rettergangen og bevisopptak	101
	Avsnitt 1 Tiltak for tilrettelegging av rettergangen (artikkel 49).....	101
	Avsnitt 2 Bevisopptak (artikkel 50 til 51).....	102
	Avsnitt 3 Innkalling og avhør av vitner og sakkyndige (artikkel 52 til 59).....	103
Kapittel 3a	Fremskyndet behandling (artikkel 59a)	107
Kapittel 4	Dommer (artikkel 60 til 65)	108
Kapittel 5	Saksomkostninger (artikkel 66 til 71).....	110
Kapittel 6	Fri rettshjelp (artikkel 72).....	112
Kapittel 7	Bortfall av saken (artikkel 73 til 74).....	113
Kapittel 8	Forkynnelse (artikkel 75).....	113
Kapittel 9	Frister (artikkel 76 til 78).....	114

¹ Vedtatt av EFTA-domstolen 4. januar og 1. februar 1994. Senere endret ved vedtak av 22. august 1996 og 20. september 2007 (ikrafttredelse 1. januar 2008).

Kapittel 10	Stansing av rettergangen (artikkel 79).....	116
AVDELING III – Særlige rettergangsformer		
Kapittel 1	Utsettelse av gjennomføringen eller fullbyrdelsen og andre midlertidige tiltak (artikkel 80 til 86).....	116
Kapittel 2	Prosessuelle spørsmål som behandles før sakens realitet (artikkel 87 til 88).....	118
Kapittel 3	Intervensjon (artikkel 89).....	119
Kapittel 4	Uteblivelsesdom og begjæring om tilsidesettelse av dommen (artikkel 90).....	120
Kapittel 5	Særlige rettsmidler	121
	Avsnitt 1 Innsigelse fra tredjepart (artikkel 91)	121
	Avsnitt 2 Gjenopptakelse (artikkel 92 til 94)	122
Kapittel 6	Tolking av dommer (artikkel 95).....	123
Kapittel 7	Rådgivende uttalelser (artikkel 96 til 97a)	123
AVDELING IV – Forskjellige bestemmelser (artikkel 98).....		
Vedlegg I	Liste over nasjonale myndigheter omhandlet i artikkel 55 nr. 1.....	126
Vedlegg II	Liste over nasjonale myndigheter omhandlet i artikkel 58 nr. 3.....	127
Vedlegg III	Liste over nasjonale myndigheter omhandlet i artikkel 72 nr. 5.....	128

EFTA-DOMSTOLEN,

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde,

under henvisning til den myndighet som er gitt domstolen ved avtalen mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkningsorgan og en domstol,

under henvisning til det samtykke som er gitt av EFTA-statenes regjeringer,

VEDTAR FØLGENDE RETTERGANGSORDNING:

INNLEDENDE BESTEMMELSER

Artikkel 1

I denne rettergangsordning menes med

- a) «avtalen»: avtalen mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkningsorgan og en domstol, dens protokoller og vedlegg,
- b) «EFTA-stat»: et medlem av Det europeiske frihandelsforbund som er part i avtalen og i avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde,
- c) «vedtektene»: protokoll 5 til avtalen, om vedtekter for EFTA-domstolen.

AVDELING I

DOMSTOLENS ORGANISASJON

KAPITTEL 1

Dommere

Artikkel 2

En dommers embetsperiode begynner på den dag som er fastsatt i oppnevningedokumentet. Er det i oppnevningedokumentet ikke fastsatt noen dato, begynner embetsperioden på den dag dokumentet er datert.

Artikkel 3

1. Før en dommer begynner sin embetsvirksomhet, skal han i det første av domstolens åpne møter som han deltar i etter sin oppnevning, i samsvar med vedtektenes artikkel 2 avlegge følgende ed:

“Jeg sverger at jeg vil utføre mine plikter upartisk og samvittighetsfullt, og at jeg ikke vil røpe noe fra EFTA-domstolens rådslagninger og avstemninger.”

2. Umiddelbart etter at dommeren har avlagt eden, skal han i samsvar med vedtektenes artikkel 4 undertegne en erklæring der han høytidelig forsikrer at han både i sin embetsperiode og etter at den har opphørt, vil overholde de forpliktelser som følger med vervet, særlig plikten til å vise redelighet og varsomhet med hensyn til å ta imot bestemte verv eller fordeler etter at han har fratrådt.

Artikkel 4

Når domstolen skal avgjøre om en dommer ikke lenger oppfyller de nødvendige vilkår eller utfører de plikter som følger med embetet, skal presidenten oppfordre vedkommende dommer til å fremsette sine synspunkter for domstolen i lukket møte uten justissekretærens tilstedeværelse.

Artikkel 5²

Dommerne har uten forskjell rang etter ansiennitet i embetet.

Dommere med lik ansiennitet i embetet, har rang etter alder.

Fratredende dommere som gjenutnevnes, beholder sin tidligere rang.

Dommere valgt fra listen som er fastsatt i avtalens artikkel 30 fjerde ledd, har rang etter de faste dommere. Dersom to eller flere slike dommere deltar i samme sak, skal rangen mellom dem avgjøres etter alder.

KAPITTEL 2

Domstolens President

Artikkel 6³

1. Dommerne skal, i samsvar med avtalens artikkel 30, i sin midte velge domstolens president for en periode på tre år.

2. Dersom embetet som domstolens president blir ledig før den ordinære utløpsdato, velger domstolen en etterfølger for resten av funksjonsperioden.

3. Valgene etter denne artikkel skjer ved hemmelig avstemning. Hvis en dommer oppnår absolutt flertall, er han valgt. Dersom ingen dommer oppnår absolutt flertall, skal

² Endret ved vedtak av EFTA-domstolen 22. august 1996.

³ Endret ved vedtak av EFTA-domstolen 22. august 1996.

det holdes ny avstemning, og den dommer som oppnår flest stemmer, er valgt. Når to eller flere dommere oppnår like mange stemmer, skal den eldste av dem anses som valgt.

Artikkel 7

Presidenten leder domstolens dømmende virksomhet og dens administrasjon; han leder rettsmøtene samt rådslagninger og avstemninger.

Artikkel 8

1. Så snart en begjæring som starter en rettergang er innlevert, utpeker presidenten en saksforberedende dommer.
2. Domstolen fastsetter retningslinjer for hvordan saker som hovedregel skal tildeles dommerne.

Artikkel 9

Er domstolens president fraværende eller forhindret fra å delta, eller presidentvervet er ubesatt, utføres presidentens oppgaver av en dommer i samsvar med den rangorden som er fastsatt i artikkel 5.

KAPITTEL 3

Domstolens Kontor

AVSNITT 1 - JUSTISSEKRETÆREN OG ASSISTERENDE JUSTISSEKRETÆRER

Artikkel 10⁴

1. Domstolen utnevner justissekretæren.
2. En søknad skal inneholde utførlige opplysninger om søkerens alder, nasjonalitet, universitetsgrader, språkkunnskaper, nåværende og tidligere beskjeftigelser og eventuell erfaring fra rettspleie og internasjonal virksomhet.
3. Utnevnelsen skjer i henhold til den fremgangsmåten som er fastsatt i artikkel 6 nr.
4. Justissekretæren utnevnes for en periode på tre år. Han kan gjenutnevnes.
5. Justissekretæren skal avlegge ed i samsvar med artikkel 3.

⁴ Endret ved vedtak av EFTA-domstolen 22. august 1996.

6. Justissekretæren kan bare avsettes fra sitt embete dersom han ikke lenger oppfyller de nødvendige vilkår eller utfører de plikter som følger med embetet; domstolen treffer sin avgjørelse etter å ha gitt justissekretæren anledning til å fremsette sine synspunkter.
7. Dersom embetet som justissekretær blir ledig før den ordinære utløpsdato, utnevner domstolen en ny justissekretær for en periode på tre år.

Artikkel 11⁵

Domstolen kan, i henhold til den fremgangsmåte som er fastsatt for justissekretæren, utnevne en eller flere assisterende justissekretærer.

Artikkel 12⁶

Er justissekretæren fraværende eller forhindret fra å delta, eller stillingen er ubesatt, utpeker presidenten en tjenestemann eller en annen ansatt til midlertidig å utføre justissekretærens plikter.

Artikkel 13

Domstolen fastsetter instruks for justissekretæren etter forslag fra presidenten.

Artikkel 14⁷

1. Domstolens kontor fører, under oppsyn av justissekretæren, et register som presidenten paraferer, der alle prosesskrifter og tilhørende vedlegg føres inn i den rekkefølge de innleveres.
2. Når et dokument er innført i registeret, gjør justissekretæren en påtegning om det på originalen og, dersom en part begjærer det, på en kopi som parten fremlegger for dette formål.
3. Innføringene i registeret og påtegningene etter nr. 2 har rettsvirkning som autentisk bevis.
4. Nærmere regler om føring av registeret fastsettes i instruksen for justissekretæren omhandlet i artikkel 13.
5. Enhver som har interesse i det kan se gjennom registeret på domstolens kontor, og få kopier eller utdrag mot betaling av et gebyr i henhold til en tariff som fastsettes av domstolen.

⁵ Endret ved vedtak av EFTA-domstolen 22. august 1996.

⁶ Endret ved vedtak av EFTA-domstolen 22. august 1996.

⁷ Endret ved vedtak av EFTA-domstolen 22. august 1996.

Partene i en sak kan dessuten, mot betaling etter den fastsatte tariff, få kopier av prosesskrifter og bekreftede kopier av dommer, rådgivende uttalelser og beslutninger.

6. Det skal offentliggjøres en melding i EØS-avdelingen i og EØS-tillegget til Den europeiske unions tidende som angir datoen for innføring av en begjæring som starter en rettergang i registeret, partenes navn og adresse, hva saken gjelder, den nedlagte påstand, samt et sammendrag av de rettslige anførsler og de viktigste argumentene. Det skal også offentliggjøres en melding om en anmodning om en rådgivende uttalelse.

Artikkel 15⁸

1. Justissekretæren er på presidentens vegne ansvarlig for å motta, videresende og oppbevare dokumenter og for å utføre forkynnelser etter denne rettergangsordning.

2. Når det er nødvendig skal justissekretæren bistå domstolen, presidenten og dommerne i deres offisielle oppgaver.

Artikkel 16

Justissekretæren oppbevarer seglene. Han er ansvarlig for arkivet og har ansvaret for domstolens publikasjoner.

Artikkel 17⁹

Domstolen kan, med mindre annet følger av artikkel 4 og 23, be justissekretæren være til stede ved domstolens møter.

AVSNITT 2 - DOMSTOLENS TJENESTEMENN OG ANDRE ANSATTE

Artikkel 18

1. Domstolens tjenestemenn og andre ansatte utnevnes i samsvar med bestemmelsene i personalvedtektene for EFTA-domstolen.

2. Før en tjenestemann begynner sin virksomhet, skal vedkommende avlegge følgende ed overfor presidenten, i justissekretærens nærvær:

“Jeg sverger at jeg lojalt og samvittighetsfullt vil utføre de plikter som er pålagt meg av EFTA-domstolen, og at jeg vil overholde taushetsplikten.”

⁸ Endret ved vedtak av EFTA-domstolen 22. august 1996.

⁹ Endret ved vedtak av EFTA-domstolen 22. august 1996.

Artikkel 19¹⁰

Domstolens organisasjon fastsettes, og kan endres, av domstolen.

Artikkel 20¹¹

Med mindre annet er bestemt av domstolen, er justissekretæren på presidentens vegne ansvarlig for domstolens administrasjon, økonomiske forvaltning og regnskap.

KAPITTEL 4

Arbeidet ved Domstolen

Artikkel 21

1. Tidspunktene for domstolens møter fastsettes av presidenten.
2. Domstolen kan velge å holde ett eller flere møter på et annet sted enn der domstolen har sitt sete.

Artikkel 22¹²

1. Domstolens avgjørelser er bare gyldige når alle dens medlemmer har deltatt i rådslagningene og avstemningene. I administrative saker kan domstolen likevel treffe avgjørelser med to dommere til stede. I sistnevnte tilfelle skal presidentens stemme være utslagsgivende.
2. Viser det seg etter at retten er sammenkalt at det antall dommere som må delta for at domstolen skal være beslutningsdyktig ikke er til stede, skal presidenten utsette møtet inntil domstolen er beslutningsdyktig.

Artikkel 23

1. Domstolens rådslagninger og avstemninger foregår i lukket møte.
2. Bare de dommere som har vært til stede under de muntlige forhandlinger, kan delta i rådslagningene og avstemningene.
3. Alle dommere som deltar i rådslagningene og avstemningene, skal gi uttrykk for sitt standpunkt og begrunne det.

¹⁰ Endret ved vedtak av EFTA-domstolen 22. august 1996.

¹¹ Endret ved vedtak av EFTA-domstolen 22. august 1996.

¹² Endret ved vedtak av EFTA-domstolen 22. august 1996.

4. Det resultat som vedtas av et flertall av dommerne etter den endelige drøftelsen, utgjør domstolens avgjørelse. Stemmene skal avgis i omvendt rekkefølge av den rangorden som er fastsatt i artikkel 5.

5. Uenighet om spørsmålenes innhold, ordlyd eller rekkefølge, eller om tolkingen av avstemningen, løses ved avgjørelse av domstolen.

6. Når domstolens rådslagninger og avstemninger gjelder spørsmål knyttet til dens egen administrasjon, skal justissekretæren være til stede, med mindre domstolen bestemmer noe annet.

7. Når domstolen holder møte uten at justissekretæren er til stede, pålegges, om nødvendig, en dommer å føre protokoll. Protokollen undertegnes av denne dommeren og presidenten.

Artikkel 24¹³

1. Med mindre domstolen særskilt bestemmer noe annet, er rettsferiene som følger:

- fra 18 desember til 10 januar,
- fra søndag før påske til annen søndag etter påske,
- fra 15 juli til 15 september.

I rettsferiene ivaretas presidentens oppgaver på det sted der domstolen har sitt sete, enten av presidenten, eller av en dommer som presidenten har utpekt til å tre i sitt sted.

2. I presserende tilfeller kan presidenten sammenkalle dommerne i rettsferiene.

3. Domstolen skal overholde de offisielle helligdager på det sted der den har sitt sete.

4. Domstolen kan, når det foreligger rimelig grunn til det, gi enhver dommer tjenestefri.

KAPITTEL 5

Språk

Artikkel 25¹⁴

1. Språket ved domstolen skal være engelsk. Dette gjelder for hele rettergangen, herunder rådslagninger og avstemninger, protokoller og domstolens avgjørelser.

¹³ Endret ved vedtak av EFTA-domstolen 22. august 1996.

¹⁴ Endret ved vedtak av EFTA-domstolen 22. august 1996.

2. Partene, intervenientene og EFTA-statene, EFTAs overvåkningsorgan, Fellesskapet og EF-kommisjonen skal benytte engelsk i den skriftlige og den muntlige del av rettergangen, med mindre annet er fastsatt i denne rettergangsordning.

3. Uten at det begrenser anvendelsen av bestemmelsene i artikkel 27 skal alle dokumenter som fremlegges for domstolen være på engelsk eller ledsages av en oversettelse til engelsk, med mindre domstolen bestemmer noe annet.

For omfangsrike dokumenter kan oversettelser begrenses til utdrag. Domstolen kan likevel til enhver tid, av eget tiltak eller etter begjæring fra en part, kreve en fullstendig eller mer omfattende oversettelse.

4. Dersom det anses nødvendig, kan domstolen etter begjæring fra en part eller en intervenient som ikke er en EFTA-stat, EFTAs overvåkningsorgan, Fellesskapet eller EF-kommisjonen, tillate at vedkommende part eller intervenient henvender seg til og blir tiltalt av domstolen på ett av de offisielle språk i en EFTA-stat eller De europeiske fellesskap under den muntlige del av rettergangen. Domstolen sørger for oversettelse til og fra engelsk. En slik begjæring må fremsettes minst to uker før den muntlige del av rettergangen.

Artikkel 26¹⁵

Når et vitne eller en sakkyndig erklærer at han ikke kan uttrykke seg tilfredsstillende på engelsk, kan domstolen tillate at han avgir forklaring på et annet språk. Domstolen sørger for oversettelse til og fra engelsk. En slik anmodning må vanligvis fremsettes minst to uker før den muntlige del av rettergangen.

Artikkel 27¹⁶

1. Når en anmodning om en rådgivende uttalelse forelegges domstolen i samsvar med avtalens artikkel 34, har den domstol som fremsetter anmodningen rett til å fremsette anmodningen på det språk som saken behandles på for vedkommende domstol. Domstolen sørger for oversettelse til engelsk.

2. Den domstol som fremsetter anmodningen, samt partene i saken for denne domstolen, kan fremlegge dokumenter for EFTA-domstolen på det språk som saken behandles på for vedkommende domstol. Slike dokumenter oversettes til engelsk så langt EFTA-domstolen finner det nødvendig. Domstolen sørger for oversettelsen.

¹⁵ Endret ved vedtak av EFTA-domstolen 22. august 1996.

¹⁶ Endret ved vedtak av EFTA-domstolen 22. august 1996.

3. Domstolen sørger for oversettelse av rapporten fra den saksforberedende dommer, slik at den er tilgjengelig på engelsk og på det språk som saken behandles på for den domstol som har fremsatt anmodningen.

4. Partene i den saken som behandles av den domstol som har fremsatt anmodningen, har rett til å henvende seg muntlig til og bli tiltalt av EFTA-domstolen på det språk som saken behandles på for vedkommende domstol. Domstolen sørger for oversettelse til og fra engelsk. En part som ønsker å benytte et slikt språk, må underrette justissekretæren minst to uker før den muntlige del av rettergangen.

5. Domstolens uttalelse gis på det språk som anmodningen ble fremsatt på, og på engelsk. Uttalelsen er autentisk på disse språkene.

KAPITTEL 6

Rettigheter og plikter for partsrepresentanter, rådgivere og advokater

Artikkel 28¹⁷

1. Partsrepresentanter, rådgivere og advokater som opptre for domstolen eller for en rettsinstans som domstolen har sendt en rettsanmodning til, nyter immunitet med hensyn til muntlige eller skriftlige utsagn de har kommet med om saken eller partene.

2. Partsrepresentanter, rådgivere og advokater nyter dessuten godt av følgende privilegier og lettelser:

- a) skrifter og dokumenter som gjelder rettergangen, kan ikke gjøres til gjenstand for ransaking og beslag; i tilfelle av tvist kan tollmyndighetene eller politiet forsegle slike skrifter og dokumenter; de skal deretter straks sendes domstolen til gjennomsyn i nærvær av justissekretæren og den berørte person;
- b) partsrepresentanter, rådgivere og advokater har rett til å få tilgang til fremmed valuta i den utstrekning som anses nødvendig for utførelsen av deres oppgaver;
- c) partsrepresentanter, rådgivere og advokater har rett til å reise uten hindring under utførelsen av sine oppgaver.

Artikkel 29¹⁸

For å få rett til de privilegier, immuniteter og lettelser som er angitt i artikkel 28, må de berettigede personer dokumentere sin stilling på følgende måte:

¹⁷ Endret ved vedtak av EFTA-domstolen 22. august 1996.

¹⁸ Endret ved vedtak av EFTA-domstolen 22. august 1996.

- a) partsrepresentanter må fremlegge et offisielt dokument utstedt av den part de handler på vegne av, og skal uten opphold sende justissekretæren en kopi av dokumentet;
- b) rådgivere og advokater må fremlegge et legitimasjonsdokument undertegnet av justissekretæren. Dokumentets gyldighet skal begrenses til et bestemt tidsrom, som kan forlenges eller forkortes i samsvar med varigheten av rettergangen.

Artikkel 30

Privilegier, immuniteter og lettelser som nevnt i artikkel 28 tilstår utelukkende av hensyn til en forsvarlig gjennomføring av rettergangen.

Domstolen kan oppheve immuniteten når den finner at dette ikke vil være til hinder for en forsvarlig gjennomføring av rettergangen.

Artikkel 31¹⁹

1. Hvis domstolen finner at en rådgivers eller advokats opptreden overfor domstolen, en dommer eller justissekretæren er uforenlig med domstolens verdighet eller kravene til en velordnet rettspleie, eller at en rådgiver eller advokat bruker sine rettigheter til andre formål enn dem som rettighetene er tilstått for, skal den gjøre vedkommende oppmerksom på dette. Hvis domstolen underretter de myndigheter som vedkommende står til ansvar overfor, skal en gjenpart av skrevet til disse myndigheter sendes til vedkommende. En rådgiver eller advokat hvis opptreden overfor domstolen, en dommer eller justissekretæren er uforenlig med domstolens verdighet, eller som bruker sine rettigheter til andre formål enn de som rettighetene er tilstått for, kan til enhver tid utelukkes fra rettergangen ved en beslutning av domstolen; vedkommende skal gis mulighet til å forsvare seg.

På samme grunnlag kan domstolen til enhver tid, etter å ha hørt den det gjelder, treffe beslutning om å utelukke vedkommende fra rettergangen. Beslutningen har umiddelbar virkning. Beslutningen har virkning straks.

2. Når en rådgiver eller advokat utelukkes fra rettergangen, skal rettergangen utsettes for et tidsrom som fastsettes av presidenten, for at vedkommende part skal kunne utpeke en annen rådgiver eller advokat.

3. Avgjørelser truffet i henhold til denne artikkel kan oppheves.

¹⁹ Endret ved vedtak av EFTA-domstolen 20. september 2007.

AVDELING II

RETTERGANGEN

KAPITTEL 1

Skriftlig behandling

Artikkel 32

1. Originaleksemplaret av ethvert prosesskrift må være undertegnet av partsrepresentanten eller partens advokat.

Originaleksemplaret med alle vedlegg nevnt i det skal innleveres sammen med fem kopier til bruk for domstolen og en kopi for hver av de andre partene i saken. Kopiene skal være bekreftet av den part som innleverer dem.

2. Alle prosesskrifter skal dateres. Ved beregningen av frister for rettergangsskritt er det bare datoen for innlevering til domstolens kontor som er avgjørende.

3. Ethvert prosesskrift skal være vedlagt de dokumenter som påberopes samt en fortegnelse over dem.

4. Når et dokument på grunn av sitt omfang bare er vedlagt prosesskriftet i utdrag, skal hele dokumentet eller en fullstendig kopi innleveres til domstolens kontor.

5. ²⁰Uten at det begrenser anvendelsen av bestemmelsene i de foregående nr. i denne artikkel, skal datoen da en kopi av det undertegnede originaleksemplar av prosesskriftet, innbefattet den fortegnelse over dokumenter som er omtalt i nr. 3, mottas ved domstolens kontor pr. telefaks eller annet teknisk kommunikasjonsmiddel som domstolen råder over, være avgjørende for om fristene for rettergangsskritt er overholdt, forutsatt at det undertegnede originaleksemplaret av prosesskriftet, ledsaget av de vedlegg og kopier som er nevnt i nr. 1 annet ledd, blir innlevert til domstolens kontor senest 10 dager etter dette.

Uten at det begrenser anvendelsen av nr. 1 første ledd eller nr. 2 til 4 kan domstolen treffe avgjørelse om betingelsene for at et prosesskrift som er sendt elektronisk til domstolens kontor, skal anses for å være originaleksemplaret av dette dokumentet. Avgjørelsen skal offentliggjøres i Den europeiske unions tidende.²¹

²⁰ Tidligere nr. 5 opphevet ved vedtak av EFTA-domstolen 20. september 2007.

²¹ Endret ved vedtak av EFTA-domstolen 20. september 2007.

Artikkel 33²²

1. En begjæring av den art som er omhandlet i vedtektenes artikkel 19 skal inneholde:

- a) saksøkerens navn og adresse;
- b) angivelse av den part eller de parter søksmålet rettes mot;
- c) søksmålgjenstanden og et sammendrag av de rettslige anførsler som søksmålet er bygget på;
- d) saksøkerens påstand;
- e) der det er aktuelt, en angivelse av de former for bevis som påberopes.

2. Til bruk under rettergangen skal begjæringen oppgi en adresse for forkynnelse på det sted der domstolen har sitt sete, og navnet på den person som er gitt fullmakt og har sagt seg villig til å motta forkynnelse.

I tillegg til eller i stedet for å utpeke en adresse for forkynnelse som angitt i første ledd, kan det i begjæringen erklæres at advokaten eller partsrepresentanten samtykker i å motta forkynnelse pr. telefaks eller annet teknisk kommunikasjonsmiddel.

Dersom begjæringen ikke oppfyller kravene i første og annet ledd, skjer alle forkynnelser for vedkommende part under rettergangen ved rekommandert brev til partsrepresentanten eller partens advokat, så lenge mangelen ikke er rettet. Som et unntak fra artikkel 75 anses rettmessig forkynnelse for å ha skjedd ved innlevering av det rekommanderte brevet på et postkontor på det sted der domstolen har sitt sete.

3. Den advokat som opptrer på vegne av en part, må innlevere til domstolens kontor dokumentasjon for at han er autorisert til å opptre for domstolene i en stat som er part i avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde.

4. Begjæringen skal, der det er aktuelt, være vedlagt de dokumenter som er nevnt i vedtektenes artikkel 19.

5. En begjæring fra en privatrettslig juridisk person skal være vedlagt:

- a) det dokument eller de dokumenter som etablerer eller regulerer den juridiske person, eller en nyere utskrift av foretaksregisteret, eller annet bevis for at saksøkeren består som juridisk person;
- b) bevis for at advokatens fullmakt er behørig utstedt av noen som har myndighet til det.

²² Endret ved vedtak av EFTA-domstolen 22. august 1996 og 20. september 2007.

6. Dersom en begjæring ikke oppfyller kravene etter nr. 3-5 i denne artikkel, skal justissekretæren gi saksøkeren en rimelig frist til å oppfylle dem enten ved å rette begjæringen eller ved å fremskaffe de dokumenter som er nevnt ovenfor. Dersom saksøkeren ikke retter begjæringen eller fremskaffer de nødvendige dokumenter innen den fastsatte frist, avgjør domstolen om unnlåtelsen av å overholde disse vilkår medfører at saken må avvises.

Artikkel 34

Begjæringen forkynnes for saksøkte. I de tilfeller som er nevnt i artikkel 33 nr. 6, skjer forkynnelse etter at mangelen er avhjulpet eller domstolen har erklært at begjæringen kan godtas selv om de formkrav som er fastsatt i den nevnte artikkel, ikke er oppfylt.

Artikkel 35²³

1. Innen to måneder etter at begjæringen er forkynt for ham, må saksøkte innlevere et tilsvaret som skal inneholde:

- a) saksøktes navn og adresse;
- b) de faktiske og rettslige argumenter som gjøres gjeldende;
- c) saksøktes påstand;
- d) angivelse av de former for bevis som påberopes.

Bestemmelsene i artikkel 33 nr. 2-6 får anvendelse på tilsvaret.

2. På grunnlagt begjæring fra saksøkte kan presidenten i helt spesielle tilfeller forlenge fristen etter nr. 1.

Artikkel 36

1. Begjæringen som starter rettergangen og tilsvaret kan utfylles av en replikk fra saksøker og en duplikk fra saksøkte.

2. Presidenten fastsetter fristene for innlevering av disse prosesskriftene.

Artikkel 37

1. Partene kan i replikken eller duplikken påberope seg ytterligere bevis. Partene må imidlertid begrunne hvorfor bevisene påberopes først på dette tidspunkt.

2. Ingen nye rettslige anførsler kan fremsettes under rettergangen med mindre de bygger på rettslige eller faktiske omstendigheter som er kommet fram under rettergangen.

²³ Endret ved vedtak av EFTA-domstolen 20. september 2007.

Dersom en part under rettergangen fremsetter nye anførsler som nevnt i første ledd, kan presidenten på grunnlag av en rapport fra den saksforberedende dommer gi den annen part en frist til å svare på anførslene, selv om de ordinære prosessfrister er utløpt.

Avgjørelsen om hvorvidt de nye anførsler skal tillates, treffes i den endelige dom.

Artikkel 38

Domstolen kan på ethvert trinn av rettergangen foreskrive tiltak for tilrettelegging av rettergangen eller bevisopptak som omtalt i artikkel 49 og 50, eller beslutte at tidligere bevisopptak skal gjentas eller utdypes.

Artikkel 39

Domstolen kan til enhver tid, etter å ha gitt partene anledning til å uttale seg, beslutte at flere saker som angår samme gjenstand, på grunn av forbindelsen mellom dem, skal forenes med hensyn til den skriftlige eller muntlige behandling eller den endelige dom. Foreningen av søksmålene kan senere oppheves.

Artikkel 40

1. Etter at duplikken er innlevert, fastsetter presidenten en dato for når den saksforberedende dommer skal fremlegge sin foreløpige rapport, uten at dette begrenser anvendelsen av artikkel 38. Rapporten skal inneholde anbefalinger om hvorvidt tiltak for tilrettelegging av rettergangen eller bevisopptak bør iverksettes.

Domstolen avgjør hvilke tiltak som skal iverksettes på grunnlag av anbefalingene fra den saksforberedende dommer.

Den samme fremgangsmåten anvendes:

- a) når det ikke er innlevert replikk eller duplikk innen den frist som er fastsatt i henhold til artikkel 36 nr. 2;
 - b) når vedkommende part gir avkall på sin rett til å innlevere replikk eller duplikk.
2. Bestemmer domstolen at den muntlige forhandlingen skal åpnes uten at det iverksettes tiltak for tilrettelegging av rettergangen eller bevisopptak, fastsetter presidenten datoen for åpningen av den muntlige forhandlingen.

Artikkel 41

1. Har det under den skriftlige behandlingen vært iverksatt tiltak for tilrettelegging av rettergangen eller bevisopptak, fastsetter presidenten, med mindre annet følger av nr. 2,

datoen for åpning av den muntlige forhandlingen etter at disse tiltak er avsluttet. Denne bestemmelse er ikke til hinder for at det under den muntlige forhandlingen kan besluttes iverksettelse av tiltak for tilrettelegging av rettergangen eller bevisopptak.

2. Domstolen kan, på grunnlag av en rapport fra den saksforberedende dommer og med partenes uttrykkelige samtykke, bestemme at det ikke skal holdes muntlig forhandling.

KAPITTEL 2

Muntlig forhandling

Artikkel 42

1. Med mindre annet følger av fortrinnsretten for visse avgjørelser etter artikkel 82, behandler domstolen de saker som er innbrakt for den i den rekkefølge de forberedende bevisopptak avsluttes. Avsluttes de forberedende bevisopptak samtidig i flere saker, bestemmes rekkefølgen av datoene for når begjæringene som starter de respektive sakene er innført i registeret.

2. Presidenten kan i særlige tilfeller beslutte at en sak skal gis fortrinnsrett foran andre.

Presidenten kan i særlige tilfeller, enten av eget tiltak eller etter begjæring fra en part, og etter å ha hørt partene, bestemme at en sak skal utsettes til senere behandling. På partenes felles begjæring kan presidenten beslutte at en sak skal utsettes.

Artikkel 43

1. Forhandlingen åpnes og ledes av presidenten, som har ansvar for en ordnet avvikling av rettsmøtet.

2. Når den muntlige forhandling har foregått for lukkede dører, skal innholdet i forhandlingene ikke offentliggjøres.

Artikkel 44

Presidenten kan under rettsmøtet stille spørsmål til partsrepresentanter, rådgivere eller advokater.

De andre dommerne kan gjøre det samme.

Artikkel 45

En part kan bare forhandle med domstolen gjennom sin partsrepresentant, rådgiver eller advokat.

Artikkel 46

Presidenten erklærer den muntlige forhandlingen for avsluttet ved rettsmøtets slutt.

Artikkel 47

Domstolen kan beslutte at den muntlige forhandlingen skal gjenopptas.

Artikkel 48²⁴

1. Justissekretæren eller en dommer utpekt av presidenten, fører protokoll for hvert rettsmøte.
2. Protokollen skal inneholde tid og sted for rettsmøtet, navnene på de tilstedeværende dommere og justissekretæren, saksreferansen, partenes navn, navn og stilling på partsrepresentanter, rådgivere og advokater, angivelse av de dokumenter partene har innlevert under rettsmøtet og de avgjørelser domstolen eller presidenten har truffet under rettsmøtet.
3. Protokollen undertegnes av presidenten og justissekretæren eller dommeren som er utpekt til å føre protokollen, og er et offisielt referat.
4. Partene kan gjøre seg kjent med protokollen på domstolens kontor og mot betaling få kopier av den.

KAPITTEL 3

Tiltak for tilrettelegging av rettergangen og bevisopptak

AVSNITT 1 - TILTAK FOR TILRETTELEGGING AV RETTERGANGEN

Artikkel 49

1. Formålet med tiltak for tilrettelegging av rettergangen er å sikre at sakene blir forberedt til rettsmøtene, rettergangen blir gjennomført og tvister blir bilagt under de best mulige forhold. Tiltakene foreskrives av domstolen.
2. Tiltak for tilrettelegging av rettergangen skal særlig ha til formål:
 - a) å sikre en effektiv gjennomføring av den skriftlige og muntlige behandling og lette bevisførselen;

²⁴ Endret ved vedtak av EFTA-domstolen 22. august 1996.

- b) å bestemme de punkter der partene må fremkomme med ytterligere argumentasjon, eller som krever bevisopptak;
 - c) å avklare partenes påstander, deres rettslige anførsler og argumenter og hvilke punkter som er omtvistet mellom partene;
 - d) å bedre mulighetene for forlik.
3. Tiltak for tilrettelegging av rettergangen kan særlig bestå i:
- a) å stille spørsmål til partene;
 - b) å gi partene anledning til å uttale seg skriftlig eller muntlig om visse sider av rettergangen;
 - c) å anmode partene eller andre om opplysninger eller nærmere enkeltheter;
 - d) å anmode om at dokumenter eller skriftstykker som angår saken fremlegges;
 - e) å innkalle partsrepresentanter, rådgivere, advokater eller partene personlig til møter.
4. En part kan på ethvert trinn av rettergangen foreslå tiltak for tilrettelegging av rettergangen eller endring av slike tiltak. De andre partene skal i så fall gis anledning til å uttale seg før slike tiltak foreskrives.

Når omstendigheter ved rettergangen tilsier det, skal justissekretæren underrette partene om de tiltak domstolen vurderer å iverksette, og gi dem anledning til å fremsette muntlige eller skriftlige bemerkninger.

AVSNITT 2 - BEVISOPPTAK

Artikkel 50

1. Uten at det begrenser anvendelsen av vedtektenes artikkel 21 og 22, kan følgende former for bevisopptak fastsettes:
- a) partenes personlige fremmøte;
 - b) krav om opplysninger og fremlegging av dokumenter;
 - c) muntlig vitneforklaring;
 - d) innhenting av en sakkyndig erklæring;
 - e) granskning av det sted eller den gjenstand som det er spørsmål om.
2. Domstolen kan selv iverksette de bevisopptak den har besluttet, eller overlate dette til den saksforberedende dommer.

3. Domstolen foreskriver de former for bevisopptak den finner hensiktsmessige ved en beslutning som angir hvilke faktiske omstendigheter som skal bevises. Før domstolen treffer avgjørelse om å anvende de former for bevisopptak som er nevnt i nr. 1 bokstav c, d og e, skal partene gis anledning til å uttale seg.

Beslutningen forkynnes for partene.

4. Det er adgang til å føre motbevis og til å forsterke tidligere fremlagte bevis.

Artikkel 51

Partene har rett til å overvære bevisopptakene.

AVSNITT 3 - INNKALLING OG AVHØR AV VITNER OG SAKKYNDIGE

Artikkel 52²⁵

1. Domstolen kan, enten av eget tiltak eller etter begjæring fra en part, beslutte at visse faktiske omstendigheter skal godtgjøres gjennom vitneforklaring. Domstolens beslutning skal angi de faktiske omstendigheter som skal godtgjøres.

Domstolen kan innkalle et vitne av eget tiltak eller etter begjæring fra en part

En begjæring fra en part om avhør av et vitne skal nøyaktig angi hvilke faktiske omstendigheter vitnet skal avhøres om, og hvilke grunner som tilsier avhør av vitnet.

2. Domstolen innkaller vitnet ved en beslutning som skal inneholde følgende opplysninger:

- a) vitnets fulle navn, stilling og adresse;
- b) angivelse av de faktiske omstendigheter vitnet skal avhøres om;
- c) der det er aktuelt, enkeltheter om de tiltak domstolen har truffet om godtgjørelse av utlegg som vitnet har hatt og om straff som kan ilegges vitner som uteblir, nekter å avgi forklaring eller nekter å avlegge ed.

Beslutningen forkynnes for partene og vitnene.

3. Domstolen kan gjøre innkallingen av et vitne som ønskes ført av en part, betinget av at det i domstolens kasse blir deponert et beløp tilstrekkelig til dekning av de anslåtte omkostninger; domstolen fastsetter beløpets størrelse.

Domstolens kasse forskutterer de nødvendige midler i forbindelse med avhør av vitner som domstolen har innkalt av eget tiltak.

²⁵ Endret ved vedtak av EFTA-domstolen 22. august 1996.

Et vitne som er behørig innkalt, plikter å etterkomme innkallingen og møte til avhør, med mindre vitnet godtgjør overfor domstolen at det har gyldig forfall.

4. Etter at vitnets identitet er fastslått, opplyser presidenten vitnet om at det skal bekrefte riktigheten av sin vitneforklaring på den måte som er fastsatt i denne rettergangsordning, og at overtredelse av reglene er et brudd på vedtektenes artikkel 26.

5. Med mindre annet følger av artikkel 54, skal vitnet før det avgir forklaring, avlegge følgende ed:

“Jeg sverger at jeg vil fortelle sannheten, hele sannheten og intet annet enn sannheten.”

Domstolen kan, etter å ha hørt partene, frita et vitne for å avlegge ed.

6. Vitnet avgir sin forklaring til domstolen; partene skal varsles og gis anledning til å være til stede. Etter at vitnet har gitt sin forklaring, kan presidenten, etter begjæring fra en part eller av eget tiltak, stille spørsmål til vitnet.

De andre dommerne kan gjøre det samme.

Under presidentens ledelse kan partenes representanter stille spørsmål til vitnene.

7. Justissekretæren eller en dommer utpekt av presidenten fører protokoll over hvert vitneavhør, som i tillegg til opplysningene som er nevnt i artikkel 48 nr. 2 skal inneholde vitnets fulle navn, stilling og adresse, og der vitnets forklaring gjengis.

Protokollen undertegnes av presidenten eller den saksforberedende dommer som har foretatt vitneavhøret, og av justissekretæren eller dommeren som er utpekt til å føre protokollen. Før protokollen undertegnes slik, skal vitnet gis anledning til å lese gjennom protokollen og undertegne den.

Protokollen er et offisielt referat.

Artikkel 53

1. Domstolen kan beslutte at en sakkyndig erklæring skal innhentes. Beslutningen som oppnevner den sakkyndige skal angi hans oppdrag og sette en frist for når erklæringen må være avgitt.

2. Den sakkyndige skal motta en kopi av beslutningen sammen med alle de dokumenter som er nødvendige for å utføre oppdraget. Den sakkyndige står under tilsyn av den saksforberedende dommer, som kan være til stede ved den sakkyndiges undersøkelser, og som skal holdes underrettet om hvordan undersøkelsen forløper.

Domstolen kan pålegge partene eller en av dem å stille sikkerhet for de anslåtte omkostninger i forbindelse med den sakkyndiges erklæring.

3. På den sakkyndiges anmodning kan domstolen treffe beslutning om at det skal foretas vitneavhør. Avhøret gjennomføres i samsvar med artikkel 52.

4. Den sakkyndige kan bare uttale seg om spørsmål som uttrykkelig er forelagt ham.

5. Etter at den sakkyndige har avgitt sin erklæring, kan domstolen beslutte at han skal avgi forklaring; partene skal varsles og gis anledning til å være til stede.

Under presidentens ledelse kan partenes representanter stille spørsmål til den sakkyndige.

6. Med mindre annet følger av artikkel 54 skal den sakkyndige, etter at han har avgitt sin erklæring, avlegge følgende ed for domstolen:

“Jeg sverger at jeg har utført mitt oppdrag samvittighetsfull og upartisk.”

Domstolen kan, etter å ha hørt partene, frita den sakkyndige for å avlegge ed.

Artikkel 54

1. Presidenten skal formane enhver som er pålagt å avlegge ed for domstolen som vitne eller sakkyndig, å fortelle sannheten, eventuelt å utføre sitt oppdrag samvittighetsfullt og upartisk, og foreholde ham det strafferettslige ansvar som brudd på hans plikter kan ha etter hans nasjonale lov.

2. Vitner og sakkyndige avlegger ed enten i samsvar med artikkel 52 nr. 5 første ledd og artikkel 53 nr. 6 første ledd eller slik det er fastsatt i deres nasjonale lov.

3. Når deres nasjonale lov gir anledning til, i rettergang, å avgi en høytidelig forsikring som svarer til edsavleggelse, i tillegg til eller i stedet for å avlegge ed, kan vitnene og de sakkyndige avgi slik forsikring på de vilkår og i den form som er foreskrevet i deres nasjonale lov.

Når det i deres nasjonale lov verken finnes bestemmelser om edsavleggelse eller om avgivelse av en høytidelig forsikring, skal fremgangsmåten i nr. 1 i denne artikkelen følges.

Artikkel 55

Har et vitne uteblitt, nektet å avgi forklaring eller nektet å avlegge ed, eller har et vitne eller en sakkyndig avgitt falsk forklaring under ed, kan domstolen i samsvar med vedtektenes artikkel 26 treffe avgjørelse om å rapportere vitnet eller den sakkyndige til den kompetente myndighet, angitt i vedlegg I, i en EFTA-stat.

Justissekretæren er ansvarlig for å oversende domstolens avgjørelse. Avgjørelsen skal angi de faktiske forhold og andre omstendigheter som ligger til grunn for rapporten.

Artikkel 56

1. Dersom en av partene gjør innsigelse mot et vitne eller en sakkyndig på det grunnlag at han ikke er kompetent eller verdig til å opptre som vitne eller sakkyndig eller av andre grunner, eller dersom et vitne eller en sakkyndig nekter å avgi forklaring, avlegge ed eller avgi forsikring på ære og samvittighet, avgjøres spørsmålet av domstolen.
2. Innsigelse mot et vitne eller en sakkyndig må fremsettes innen to uker etter forkynnelse for parten av beslutningen om å innkalle vitnet eller oppnevne den sakkyndige, og må angi grunnlaget for innsigelsen og de former for bevis som påberopes.

Artikkel 57

1. Vitner og sakkyndige har krav på dekning av sine reise- og oppholdsutgifter. Domstolens kasse kan utbetale dem et forskudd til dekning av slike utgifter.
2. Vitner har krav på erstatning for tapt arbeidsfortjeneste, og sakkyndige har krav på godtgjørelse for sitt arbeid. Domstolens kasse utbetaler vitner og sakkyndige deres erstatning eller godtgjørelse etter at de har oppfylt sine plikter eller utført sitt oppdrag.

Artikkel 58

1. Domstolen kan etter begjæring fra en part eller av eget tiltak fremsette rettsanmodning om avhør av vitner eller sakkyndige.
2. En rettsanmodning fremsettes i form av en beslutning og skal inneholde vitnets eller den sakkyndiges fulle navn, stilling og adresse, angi de faktiske omstendigheter vitnet eller den sakkyndige skal avhøres om, samt navnene på partene, deres partsrepresentanter, advokater eller rådgivere og deres adresse for forkynnelse og kort beskrive hva søksmålet gjelder.

Justissekretæren sørger for at en underretning om beslutningen forkynnes for partene.

3. Justissekretæren sender beslutningen til den kompetente myndighet, angitt i vedlegg II, i den EFTA-stat på hvis territorium vitnet eller den sakkyndige skal avhøres. Om nødvendig skal beslutningen ledsages av en oversettelse til det eller de offisielle språk i den stat den er rettet til.

Den myndighet som er nevnt i første ledd, skal sende beslutningen videre til den rettsinstans som er kompetent etter nasjonal lovgivning.

Den kompetente rettsinstans behandler rettsanmodningen i samsvar med sin nasjonale lovgivning. Etter gjennomføringen sender den kompetente rettsinstans beslutningen om rettsanmodning, dokumentene som gjelder den utførte rettsanmodningen, og en detaljert oppgave over omkostningene, tilbake til den myndighet som er nevnt i første ledd. Disse dokumentene videresendes til justissekretæren.

Justissekretæren sørger for at dokumentene oversettes til engelsk.

4. Domstolen dekker utgiftene i forbindelse med rettsanmodningen, men uten at dette begrenser retten til å kreve, der det er aktuelt, at partene refunderer dem.

Artikkel 59²⁶

1. Justissekretæren eller en dommer utpekt av presidenten fører protokoll for hvert rettsmøte.
2. Protokollen for en forklaring av en sakkyndig skal, i tillegg til de opplysninger som er nevnt i artikkel 48 nr. 2, inneholde fullt navn, stilling og adresse på den sakkyndige som gir forklaring.
3. Protokollen undertegnes av presidenten og justissekretæren eller dommeren som er utpekt til å føre protokollen, og er et offisielt referat.
4. Partene kan på domstolens kontor gjøre seg kjent med protokollen og enhver sakkyndig erklæring og mot betaling få kopier av dem.

KAPITTEL 3a²⁷

Fremskyndet behandling

Artikkel 59a

1. Etter begjæring fra saksøker eller saksøkte kan presidenten, etter forslag fra den saksforberedende dommer og etter å ha hørt den annen part, i unntakstilfelle treffe avgjørelse om at en sak skal underkastes fremskyndet behandling der det gjøres unntak fra bestemmelsene i denne rettergangsordning, når sakens særlige hastekarakter krever at domstolen avgjør den hurtigst mulig.

En begjæring om at en sak skal underkastes fremskyndet behandling skal fremsettes i et særskilt skriv innlevert samtidig med begjæringen som innleder saken, eller eventuelt med tilsvaret.

²⁶ Endret ved vedtak av EFTA-domstolen 22. august 1996.

²⁷ Kapittel tilføyd ved vedtak av EFTA-domstolen 20. september 2007.

2. Under en fremskyndet behandling kan begjæringen som innleder saken og tilsvaret bare suppleres med replikk og duplikk dersom presidenten finner det nødvendig.

En intervenient kan bare inngi intervensjonsinnlegg dersom presidenten finner det nødvendig.

3. Så snart tilsvaret er innlevert, eller så snart avgjørelsen om å underkaste saken fremskyndet behandling er truffet dersom avgjørelsen først treffes etter at tilsvaret er innlevert, skal presidenten fastsette datoen for den muntlige forhandling som straks skal meddeles partene. Han kan utsette datoen for den muntlige forhandling når det er nødvendig av hensyn til bevisopptak eller andre saksforberedende tiltak.

Uten at det begrenser anvendelsen av artikkel 37 kan partene supplere sine anførsler og tilby nye bevis under den muntlige forhandling. De skal begrunne hvorfor bevisene ikke er ført tidligere.

4. EFTA-domstolens vedtekter artikkel 20 om inngivelse av skriftlige saksfremstillinger og erklæringer gjelder ved fremskyndet behandling.

KAPITTEL 4

Dommer

Artikkel 60

Dommen skal inneholde:

- angivelse av at den er avsagt av domstolen,
- datoen da den ble avsagt,
- navnene på presidenten og de dommere som har deltatt i avgjørelsen,
- justissekretærens navn,
- opplysning om partene,
- navnene på partsrepresentanter, rådgivere og advokater,
- partenes påstander,
- en kort fremstilling av de faktiske omstendigheter,
- domsgrunnene,
- domsslutningen, herunder avgjørelsen om saksomkostninger.

Artikkel 61

1. Dommen avsies i åpen rett; partene skal varsles og gis anledning til å være til stede ved domsavsigelsen.
2. Originaleksemplaret av dommen undertegnes av presidenten, de dommere som har deltatt i rådslagningene og avstemningen og av justissekretæren, og skal deretter forsegles og oppbevares på domstolens kontor; en bekreftet kopi av dommen forkynnes for hver av partene.
3. Justissekretæren påfører datoen for domsavsigelsen på originaleksemplaret av dommen.

Artikkel 62

Dommen er rettskraftig fra den dag den er avsagt.

Artikkel 63

1. Uten at det begrenser anvendelsen av bestemmelsene om tolking av dommer kan domstolen rette skrivefeil, regnefeil og åpenbare feil i dommen av eget tiltak eller etter begjæring fra en part dersom begjæringen fremsettes innen to uker etter domsavsigelsen.
2. Justissekretæren underretter partene, som kan innlevere skriftlige bemerkninger innen en frist som presidenten fastsetter.
3. Domstolen treffer sin avgjørelse i lukket møte.
4. Originaleksemplaret av beslutningen om rettelse skal vedlegges originaleksemplaret av den rettede dommen. Det gjøres en randbemerkning om beslutningen på originaleksemplaret av den rettede dommen.

Artikkel 64

Dersom domstolen har unnlatt å treffe avgjørelse om et bestemt punkt i påstandene eller om saksomkostningene, kan hver av partene innen en måned etter forkynnelsen fremsette begjæring om at domstolen supplerer dommen.

Begjæringen forkynnes for motparten, som kan innlevere skriftlige bemerkninger innen en frist som presidenten fastsetter.

Etter at disse bemerkningene er innlevert, avgjør domstolen om begjæringen kan tas under realitetsbehandling, og om den skal tas til følge.

Artikkel 65

Justissekretæren sørger for å offentliggjøre en samling av domstolens avgjørelser.

KAPITTEL 5

Saksomkostninger

Artikkel 66

1. En avgjørelse om saksomkostninger treffes i den dom eller beslutning som avslutter rettergangen.

2. Den tapende part skal pålegges å betale saksomkostningene dersom den vinnende part har krevet det.

Er det flere tapende parter, avgjør domstolen hvordan saksomkostningene skal fordeles.

3. Dersom hver av partene vinner på noen og taper på andre punkter, eller hvor det foreligger helt spesielle grunner, kan domstolen fordele saksomkostningene eller beslutte at hver part skal bære sine egne omkostninger.

Domstolen kan også pålegge en part som har vunnet, å erstatte den annen parts saksomkostninger når de etter domstolens skjønn er påført motparten urimelig eller av ond vilje.

4. EFTA-statene, EFTAs overvåkningsorgan, Fellesskapet og EF-kommisjonen bærer sine egne omkostninger når de har intervenert i rettergangen.

Domstolen kan pålegge andre intervenienter enn de som er nevnt i første ledd å bære sine egne omkostninger.

5. En part som ikke fortsetter rettergangen, eller trekker seg fra den, skal pålegges å betale saksomkostningene dersom den annen part har krevet det. Etter begjæring fra den part som ikke fortsetter rettergangen, eller trekker seg fra den, kan det likevel bestemmes at den annen part skal betale saksomkostningene dersom det finnes berettiget ut fra denne parts forhold.

Er det enighet mellom partene om fordeling av saksomkostningene, treffes avgjørelsen om saksomkostninger i samsvar med dette.

Dersom det ikke er fremmet krav om saksomkostninger, bærer partene sine egne omkostninger.

6. Når en sak ender uten dom, fastsetter domstolen saksomkostningene etter eget skjønn.

Artikkel 67

Utgifter som en part har måttet betale ved fullbyrdelse av en dom eller en beslutning, skal refunderes av motparten etter den gebyrtariff som gjelder i den stat der fullbyrdelsen finner sted.

Artikkel 68

Rettergangen ved domstolen er gratis, men med følgende unntak:

- a) når en part har forårsaket at domstolen har pådratt seg utgifter som kunne ha vært unngått, kan domstolen pålegge denne part å refundere dem;
- b) utgifter til kopiering og oversettelse som er utført etter begjæring fra en part, og som etter justissekretærens oppfatning er større enn nødvendig, skal erstattes av denne part etter den tariff som er nevnt i artikkel 14 nr. 5.

Artikkel 69

Uten at det begrenser anvendelsen av foregående artikkel kan følgende utgifter være gjenstand for dekning:

- a) beløp som vitner og sakkyndige har krav på i henhold til artikkel 57;
- b) nødvendige utgifter som partene har pådratt seg med henblikk på rettergangen, særlig reise- og oppholdsutgifter og vederlag til partsrepresentanter, rådgivere eller advokater.

Artikkel 70

1. Oppstår det tvist om hvilke utgifter som kan kreves dekket, skal domstolen, etter begjæring fra en part og etter å ha hørt motparten, treffe beslutning.
2. Partene kan be om en bekreftet utskrift av beslutningen til bruk ved fullbyrdelsen.

Artikkel 71²⁸

1. Utbetalinger fra domstolens kasse skjer i valutaen i det land der domstolen har sitt sete.

På anmodning fra den berettigede skal utbetalinger foretas i valutaen i det land der utgiftene som skal refunderes ble pådratt, eller der de handlinger ble foretatt som danner grunnlaget for utbetalingen.

2. Andre skyldnere foretar betaling i sitt hjemlands valuta.

²⁸ Endret ved vedtak av EFTA-domstolen 20. september 2007.

3. Når de utgifter som skal dekkes er pådratt i en annen valuta enn euro, eller når de handlinger som betalingen gjelder er foretatt i et land med en annen valuta enn euro, skal valutaomregningen skje i henhold til Den europeiske sentralbanks referansekurs på betalingsdagen

KAPITTEL 6

Fri rettshjelp

Artikkel 72²⁹

1. En part som er helt eller delvis ute av stand til å dekke omkostningene med rettergangen, kan til enhver tid søke om fri rettshjelp.

Med søknaden skal følge bevis for søkerens behov for bistand, og særlig en attest fra den kompetente myndighet om at søkeren mangler midler.

2. Dersom det søkes forut for den sak som søkeren ønsker å anlegge, må søknaden kort angi hva saken dreier seg om.

Søknaden behøver ikke å fremmes gjennom advokat.

3. Presidenten utpeker en saksforberedende dommer. Domstolen beslutter etter å ha vurdert motpartens skriftlige bemerkninger om det helt eller delvis skal gis fri rettshjelp, eller om søknaden skal avslås. Domstolen skal vurdere om søksmålet er åpenbart ugrunnet.

Hvis søknaden om rettshjelp helt eller delvis avslås, skal beslutningen grunnngi avslaget.

4. Domstolen skal i den beslutning som tilstår fri rettshjelp beslutte at det skal oppnevnes en advokat til å bistå søkeren.

5. Har søkeren ikke selv foreslått en advokat, eller finner domstolen at den ikke kan godta hans valg, sender justissekretæren en kopi av beslutningen og av søknaden om fri rettshjelp til den myndighet som er nevnt i vedlegg III som den kompetente myndighet i vedkommende EFTA-stat.

6. I lys av de forslag som den nevnte myndighet fremsetter, oppnevner domstolen av eget tiltak en advokat til å bistå søkeren.

7. Domstolen kan til enhver tid, av eget tiltak eller etter anmodning, tilbakekalle tilståelse av fri rettshjelp når de omstendigheter som førte til at den ble gitt, forandrer seg under rettergangen.

²⁹ Endret ved vedtak av EFTA-domstolen 20. september 2007.

8. Når det er gitt fri rettshjelp, utbetaler domstolens kasse et nødvendig forskudd til dekning av utgiftene.

Domstolen treffer avgjørelse om advokatens utlegg og salær; etter begjæring fra advokaten kan presidenten beslutte at han skal motta et forskudd.

I avgjørelsen om saksomkostningene kan domstolen beslutte at hele eller en del av det beløp som er gitt som fri rettshjelp, skal innbetales til domstolens kasse.

Justissekretæren treffer tiltak for å innkreve disse beløpene hos den part som er pålagt å betale dem.

KAPITTEL 7

Bortfall av saken

Artikkel 73

Dersom partene inngår forlik før domstolen har truffet avgjørelse og underretter domstolen om at de frafaller sine krav om rettsavgjørelse, beslutter presidenten at saken avskrives i registeret, og treffer avgjørelse om saksomkostningene i samsvar med artikkel 66 nr. 5, idet han tar hensyn til eventuelle forslag fra partene om dette.

Denne bestemmelsen får ikke anvendelse på søksmål etter avtalens artikkel 36 og 37.

Artikkel 74

Dersom saksøkeren skriftlig underretter domstolen om at han ikke ønsker å fortsette rettergangen, beslutter presidenten at saken avskrives i registeret, og treffer avgjørelse om saksomkostningene i samsvar med artikkel 66 nr. 5.

KAPITTEL 8

Forkynnelse

Artikkel 75³⁰

1. Når et dokument skal forkynnes for en EFTA-stat, EFTAs overvåkningsorgan, Fellesskapet eller EF-kommisjonen, anses forkynnelsen skjedd på den dag da vedkommende stats faste delegasjon, den faste delegasjon for EF-kommisjonen, Rådet for Den europeiske union eller EFTAs overvåkningsorgan, på det sted der domstolen har sitt sete er blitt underrettet ved brev eller telefaks om at dokumentet kan hentes ved domstolen.

³⁰ Endret ved vedtak av EFTA-domstolen 22. august 1996; nr. 4 til tilføyed ved vedtak av EFTA-domstolen 20. september 2007.

2. Når et dokument etter denne rettergangsordning skal forkynnes for andre, sørger justissekretæren for at forkynnelsen skjer ved at en kopi av dokumentet sendes til vedkommendes adresse for forkynnelser ved rekommandert brev med mottakskvittering eller ved personlig levering mot kvittering.

3. Justissekretæren utferdiger og bekrefter kopier av dokumenter som skal forkynnes, med mindre kopiene er levert av partene selv i samsvar med artikkel 32 nr. 1.

4. Når en adressat i medhold av artikkel 33 nr. 2 annet ledd har samtykket i at forkynnelse for ham skjer ved bruk av telefaks eller annet teknisk kommunikasjonsmiddel, kan ethvert dokument som inngår i saksbehandlingen, bortsett fra dommer og beslutninger, forkynnes ved at en kopi av dokumentet oversendes på denne måten.

Når en slik oversendelse er umulig eller upraktisk av tekniske grunner eller på grunn av dokumentets karakter eller omfang, skal dokumentet forkynnes slik som fastsatt i nr. 2 i denne artikkel dersom adressaten ikke har oppgitt en adresse for forkynnelse til bruk under rettergangen. Adressaten skal underrettes om forkynnelsen pr. telefaks eller annet teknisk kommunikasjonsmiddel. Forkynnelse skal i så fall anses for å ha skjedd overfor adressaten ved rekommandert brev på den tiende dagen etter at det rekommanderte brevet ble innlevert på postkontoret på det sted domstolen har sitt sete, med mindre det godtgjøres gjennom mottakskvittering at brevet ble mottatt på en annen dato, eller adressaten innen tre uker etter å ha mottatt underretning om forkynnelsen pr. telefaks eller annet teknisk kommunikasjonsmiddel underretter justissekretæren om at dokumentet som skal forkynnes, ikke har nådd frem til ham.

KAPITTEL 9

Frister

Artikkel 76

1. De frister som er fastsatt i avtalen, vedtektene eller denne rettergangsordning for iverksettelse av rettergangsskritt, beregnes på følgende måte:

- a) når en frist som er angitt i dager, uker, måneder eller år skal regnes fra det tidspunkt en begivenhet inntreffer eller en handling foretas, regnes den dag begivenheten inntreffer eller handlingen foretas ikke med ved beregningen av fristen;
- b) en frist som er angitt i uker, måneder eller år utløper ved utgangen av den dag i fristens siste uke, måned eller år som er samme ukedag eller dag i måneden som den dag den begivenhet eller handling som fristen skal regnes fra, inntraff eller ble foretatt. Når en frist som er angitt i måneder eller år ville utløpe på en dag som ikke

forekommer i fristens siste måned, utløper fristen ved utgangen av månedens siste dag;

- c) når en frist er angitt i måneder og dager, skal det først beregnes hele måneder og deretter dager;
- d) ved beregningen av frister skal offisielle helligdager, lørdager og søndager regnes med;
- e) frister løper også i rettsferiene.

2. Dersom en frist ellers ville utløpe på en lørdag, søndag eller en offisiell helligdag, forlenges den til utgangen av den nærmest følgende virkedag.

En liste som domstolen har utarbeidet over offisielle helligdager, offentliggjøres i EØS-avdelingen i og EØS-tillegget til Den europeiske unions tidende³¹.

Artikkel 77

De frister som er fastsatt for å starte en rettergang til prøvelse av et tiltak som er truffet av EFTAs overvåkningsorgan, løper fra dagen etter at vedkommende person har mottatt underretning om tiltaket eller, når tiltaket er offentliggjort, fra den 15. dag etter offentliggjøring i EØS-avdelingen i og EØS-tillegget til Den europeiske unions tidende.

Artikkel 78

Enhver frist som er fastsatt i henhold til denne rettergangsordning kan forlenges av den som fastsatte den.

Frister som er fastsatt i avtalen, vedtektene eller denne rettergangsordning, kan ikke forlenges utelukkende av hensyn til avstand.

Presidenten kan gi justissekretæren fullmakt til å fastsette eller forlenge frister som det i henhold til denne rettergangsordning tilkommer presidenten å fastsette.

³¹ I henhold til vedtak 22. august 1996 om EFTA-domstolens offisielle fri- og helligdager i Luxembourg, skal følgende dager betraktes som offisielle fri- og helligdager da Domstolen vil være stengt:

- første nyttårsdag
- andre påskedag
- 1. mai
- Kristi himmelfartsdag
- andre pinsedag
- 23. juni (Luxembourgs nasjonaldag)
- 24. juni, når 23. juni faller på en søndag
- 15. august (Maria himmelfart)
- 1. november (Allehelgensdag)
- første juledag
- andre juledag.

KAPITTEL 10

Stansing av rettergangen

Artikkel 79³²

1. Rettergangen kan stanses ved avgjørelse av presidenten etter at han har hørt den saksforberedende dommer og, bortsett fra ved rådgivende uttalelser som omtalt i artikkel 96, partene.

Rettergangen kan gjenopptas ved avgjørelse av presidenten etter den samme fremgangsmåte.

Avgjørelser etter dette nummer forkynnes for partene.

2. Stansingen skal ha virkning fra den dag som er angitt i avgjørelsen om stansing, eller, dersom det ikke er angitt noen dato, fra avgjørelsens dato.

Så lenge stansingen varer, løper ingen foreskrevne prosessfrister for noen av partene.

3. Når avgjørelsen om stansing ikke fastsetter hvor lenge stansingen skal vare, opphører den på den dag som er angitt i avgjørelsen om gjenopptakelse av saken, eller, dersom det ikke er angitt noen dato, på datoen for avgjørelsen om gjenopptakelse.

Prosessfristene begynner å løpe fra nytt av fra den dag behandlingen av saken gjenopptas.

AVDELING III

SÆRLIGE RETTERGANGSFORMER

KAPITTEL 1

Utsettelse av gjennomføringen eller fullbyrdelsen og andre midlertidige tiltak

Artikkel 80

1. En begjæring etter avtalens artikkel 40 om å utsette gjennomføringen av et tiltak som er truffet av EFTAs overvåkningsorgan, kan bare tas under behandling når den som har fremsatt begjæringen angriper tiltaket i en sak for domstolen.

En begjæring om å treffe noen av de andre midlertidige tiltak som er omhandlet i avtalens artikkel 41, kan bare tas under behandling når den er fremsatt av en part i en sak som verserer for domstolen, og har sammenheng med denne saken.

³² Endret ved vedtak av EFTA-domstolen 22. august 1996.

2. Begjæringer omhandlet i nr. 1 i denne artikkel skal angi hva søksmålet gjelder, de omstendigheter som gjør at saken ikke kan utsettes, og de faktiske og rettslige grunner til at det midlertidige tiltak som er begjært, fremstår som umiddelbart berettiget.
3. Begjæringen fremsettes i et særskilt dokument, i samsvar med vilkårene i artikkel 32 og 33.

Artikkel 81

1. Begjæringen forkynnes for motparten, og presidenten gir denne part en kort frist til å fremsette skriftlige eller muntlige bemerkninger.
2. Presidenten kan beslutte at det skal iverksettes forberedende bevisopptak.
Presidenten kan ta begjæringen til følge før motparten har fremsatt sine bemerkninger. Denne avgjørelsen kan endres eller oppheves, også uten at noen av partene har begjært det.

Artikkel 82

Presidenten treffer enten selv avgjørelse om begjæringen eller henviser den til domstolen.

Dersom presidenten er fraværende eller forhindret fra å delta, får artikkel 9 anvendelse.

Når en begjæring henvises til domstolen, utsetter domstolen alle andre saker og treffer avgjørelse. Artikkel 81 får anvendelse.

Artikkel 83

1. Avgjørelsen treffes i form av en begrunnet beslutning. Beslutningen forkynnes straks for partene.
2. Fullbyrdelsen av beslutningen kan gjøres betinget av at den part som har fremsatt begjæringen stiller sikkerhet, med et beløp og i en form som fastsettes i lys av omstendighetene.
3. Med mindre beslutningen fastsetter tidspunktet for når det midlertidige tiltak opphører, opphører tiltaket ved avsigelsen av den endelige dom.
4. Beslutningen har bare midlertidig virkning og foregriper ikke domstolens avgjørelse i hovedsaken.

Artikkel 84

Etter begjæring fra en part kan beslutningen til enhver tid endres eller oppheves på grunn av endrede forhold.

Artikkel 85

Om en begjæring om et midlertidig tiltak ikke tas til følge, er den part som har fremsatt den ikke avskåret fra å fremsette en ny begjæring støttet på nye faktiske omstendigheter.

Artikkel 86

Bestemmelsene i dette kapittel får anvendelse på begjæringer fremsatt i henhold til avtalens artikkel 19 om å utsette fullbyrdelsen av en avgjørelse truffet av domstolen eller av et tiltak truffet av EFTAs overvåkningsorgan.

I den beslutning som tar begjæringen til følge fastsettes, der det er aktuelt, et tidspunkt for når det midlertidige tiltak skal opphøre.

KAPITTEL 2

Prosessuelle spørsmål som behandles før sakens realitet

Artikkel 87

1. Dersom en part ønsker at domstolen skal ta stilling til en prosessuell innsigelse eller andre anførsler som ikke gjelder sakens realitet, må begjæring om dette fremsettes i et særskilt dokument.

Begjæringen må angi de rettslige og faktiske anførsler som den bygger på, samt påstanden; dokumenter som påberopes til støtte for begjæringen må vedlegges.

2. Straks begjæringen er innlevert, fastsetter presidenten en frist for motparten til å innlevere et dokument som inneholder denne partens påstander og rettslige anførsler.

3. Med mindre domstolen bestemmer noe annet, foregår den videre behandlingen muntlig.

4. Domstolen treffer avgjørelse om begjæringen eller utsetter sin avgjørelse til den endelige dommen.

Dersom domstolen ikke tar begjæringen til følge eller utsetter sin avgjørelse, fastsetter presidenten nye frister for den fortsatte behandling av saken.

Artikkel 88³³

1. Er det klart at domstolen ikke har kompetanse til å behandle en sak, eller at saken åpenbart må avvises, kan domstolen ved begrunnet beslutning, og uten ytterligere rettergangsskritt, treffe avgjørelse i saken.
2. Domstolen kan til enhver tid av eget tiltak, og etter å ha hørt partene, avgjøre om det foreligger noe absolutt hinder for å fortsette behandlingen av en sak eller fastslå at saken er blitt gjenstandsløs og at det ikke er behov for å avgjøre den. Domstolen treffer avgjørelse om dette i henhold til bestemmelsene i artikkel 87 nr. 3 og 4.

KAPITTEL 3

Intervensjon

Artikkel 89³⁴

1. En begjæring om intervensjon må fremsettes innen seks uker etter offentliggjøringen av den meldingen som er omhandlet i artikkel 14 nr. 6. En begjæring om intervensjon som fremsettes etter utløpet av denne fristen, men før det treffes avgjørelse om å åpne muntlig forhandling, kan tas i betraktning. Hvis presidenten tillater intervensjon, kan i så fall intervenienten, på grunnlag av rettsmøterapporten som sendes ham, fremsette sine bemerkninger under den muntlige forhandling dersom denne finner sted.

Begjæringen skal inneholde:

- a) beskrivelse av saken;
- b) opplysning om partene;
- c) intervenientens navn og adresse;
- d) intervenientens adresse for forkynnelse på det sted der domstolen har sitt sete;
- e) de påstander, av en eller flere av partene, som intervenienten ønsker å intervensjonere til støtte for;
- f) en angivelse av de omstendigheter som gir rett til å intervensjonere når begjæringen er fremsatt etter vedtektenes artikkel 36, andre ledd.

Intervenienten skal være representert i samsvar med vedtektenes artikkel 17.

Artikkel 32 og 33 får anvendelse.

2. Begjæringen om intervensjon forkynnes for partene.

³³ Endret ved vedtak av EFTA-domstolen 20. september 2007.

³⁴ Endret ved vedtak av EFTA-domstolen 22. august 1996; nr.1 endret ved vedtak av EFTA-domstolen 20. september 2007.

Presidenten gir partene anledning til å fremsette sine skriftlige eller muntlige bemerkninger før han treffer avgjørelse om begjæringen om intervensjon.

Presidenten avgjør begjæringen om intervensjon ved beslutning, eller henviser begjæringen til domstolen.

3. Dersom presidenten tillater intervensjon, skal intervenienten motta kopier av alle dokumenter som er forkynt for partene. Etter begjæring fra en part kan presidenten likevel unnta hemmelige eller konfidensielle dokumenter.

4. Intervenienten må godta saken slik den foreligger ved hans intervensjon.

5. Intervenienten kan innlevere et intervensjonsinnlegg innen en frist som presidenten fastsetter.

Intervensjonsinnlegget skal inneholde:

- a) intervenientens påstand, der intervenienten helt eller delvis støtter eller imøtegår en av partenes påstander;
- b) de rettslige anførsler og argumenter som intervenienten bygger på;
- c) der det er aktuelt, en angivelse av de former for bevis som påberopes.

6. Etter at intervensjonsinnlegget er innlevert, fastsetter presidenten om nødvendig en frist for partene til å komme med bemerkninger til innlegget.

KAPITTEL 4

Uteblivelsesdom og begjæring om tilsidesettelse av dommen

Artikkel 90³⁵

1. Dersom en saksøkt som har fått en begjæring som starter en rettergang behørig forkynt for seg, unnlater å gi tilsvaret i den foreskrevne form innen den fastsatte frist, kan saksøkeren begjære at domstolen avsier uteblivelsesdom.

Begjæringen forkynnes for saksøkte. Presidenten kan avgjøre at det skal åpnes muntlig forhandling om begjæringen.

2. Før det avsies uteblivelsesdom, vurderer domstolen om begjæringen som starter rettergangen kan tas under behandling, om de aktuelle formkrav er oppfylt, og om saksøkerens påstand fremstår som velbegrunnet. Domstolen kan beslutte at det skal iverksettes forberedende bevisopptak.

3. En uteblivelsesdom kan fullbyrdes. Domstolen kan likevel bestemme at fullbyrdelsen skal utsettes inntil den har avgjort en begjæring om tilsidesettelse av dommen i henhold

³⁵ Endret ved vedtak av EFTA-domstolen 20. september 2007.

til nr. 4, eller den kan gjøre fullbyrdelsen betinget av at det stilles sikkerhet med et beløp og i en form som fastsettes i lys av omstendighetene; sikkerheten frigis dersom det ikke fremsettes en slik begjæring, eller dersom begjæringen ikke tas til følge.

4. I en sak der det er avsagt uteblivelsesdom kan det fremsettes begjæring om tilsidesettelse av dommen.

Begjæringen om tilsidesettelse av dommen må fremsettes innen en måned etter at dommen er forkynt, og den må fremsettes i samsvar med bestemmelsene i artikkel 32 og 33.

5. Etter at begjæringen er forkynt, gir presidenten motparten en frist til å fremsette sine skriftlige bemerkninger.

Den videre behandlingen gjennomføres i samsvar med artikkel 40 og følgende.

6. Domstolen treffer avgjørelse i form av en dom som ikke kan settes til side. Originaleksemplaret av denne dommen vedlegges originaleksemplaret av uteblivelsesdommen. Det gjøres en randbemerkning om dommen på originaleksemplaret av uteblivelsesdommen.

KAPITTEL 5

Særlige rettsmidler

AVSNITT 1 - INNSIGELSE FRA TREDJEPART

Artikkel 91

1. Artikkel 32 og 33 får anvendelse på en begjæring som starter en innsigelse fra en tredjepart Begjæringen skal dessuten angi:

- a) den dom som angripes;
- b) hvordan dommen griper inn i tredjepartens rettigheter;
- c) grunnene til at tredjeparten var ute av stand til å delta i den opprinnelige saken.

Begjæringen må rettes mot alle parter i den opprinnelige saken.

Har dommen vært offentliggjort i EØS-avdelingen i og EØS-tillegget til Den europeiske unions tidende, må begjæringen inngis innen to måneder etter offentliggjøringen.

2. Domstolen kan, etter begjæring fra tredjeparten, beslutte at fullbyrdelsen av den angrepne dom skal utsettes. Bestemmelsene i avdeling III kapittel 1 får anvendelse.

3. Den angrepne dom endres i det omfang innsigelsen fra tredjeparten tas til følge.

Originaleksemplaret av dommen om innsigelsen fra tredjeparten skal vedlegges originaleksemplaret av den angrepne dom. Det gjøres en randbemerkning om dommen om innsigelsen fra tredjeparten på originaleksemplaret av den angrepne dom.

AVSNITT 2 - GJENOPPTAKELSE

Artikkel 92

En begjæring om gjenopptakelse av en dom må fremsettes innen tre måneder etter den dag da den som fremsetter begjæringen, har fått kjennskap til de omstendigheter som begjæringen bygger på.

Artikkel 93

1. Artikkel 32 og 33 får anvendelse på begjæringen om gjenopptakelse. Begjæringen skal dessuten angi:

- a) den angrepne dom;
- b) på hvilke punkter dommen angripes;
- c) de faktiske omstendigheter som begjæringen bygger på;
- d) de former for bevis som viser at det foreligger omstendigheter som gir grunnlag for gjenopptakelse, og for at fristen fastsatt i artikkel 92 er overholdt.

2. Begjæringen må rettes mot alle parter i den sak som begjæres gjenopptatt.

Artikkel 94

1. Uten å foregripe sin avgjørelse vedrørende realiteten, avgjør domstolen, i lukket møte og etter å ha overveiet partenes skriftlige bemerkninger, ved dom om begjæringen om gjenopptakelse skal tas under behandling.

2. Dersom domstolen finner å kunne ta begjæringen under behandling, prøver den begjæringens realitet og treffer sin avgjørelse i form av en dom i samsvar med denne rettergangsordning.

3. Originaleksemplaret av dommen i gjenopptakelsessaken skal vedlegges originaleksemplaret av den opprinnelige dom. Det gjøres en randbemerkning om dommen i gjenopptakelsessaken på originaleksemplaret av den opprinnelige dom.

KAPITTEL 6

Tolking av dommer

Artikkel 95

1. En begjæring om tolking av en dom fremsettes i samsvar med artikkel 32 og 33. Begjæringen skal dessuten angi:

- a) den dom begjæringen gjelder;
- b) de deler av dommen som ønskes tolket.

Begjæringen må rettes mot alle parter i den sak der dommen ble avsagt.

2. Domstolen treffer sin avgjørelse i form av en dom etter å ha gitt partene anledning til å fremsette sine bemerkninger.

Originaleksemplaret av den tolkende dom vedlegges originaleksemplaret av den tolkede dom. Det gjøres en randbemerkning om den tolkende dom på originaleksemplaret av den tolkede dom.

KAPITTEL 7

Rådgivende uttalelser

Artikkel 96

1. En EFTA-stat som, i henhold til avtalens artikkel 34, i sin interne lovgivning har begrenset retten til å be om en rådgivende uttalelse til domstoler hvis avgjørelser etter den nasjonale lovgivning ikke kan bringes inn for en høyere rett, bør uten opphold underrette domstolen om slik lovgivning og senere endringer i den. Underretningen skal være vedlagt teksten til de relevante lovbestemmelser.

2. Saker som omfattes av avtalens artikkel 34 behandles etter bestemmelsene i denne rettergangsordning, med de tilpasninger som er nødvendige på grunn av sakens karakter av anmodning om en rådgivende uttalelse.

3. Anmodningen om en rådgivende uttalelse skal være vedlagt et sammendrag av den sak som behandles av den nasjonale domstol, herunder en beskrivelse av de faktiske omstendigheter og en fremstilling av den bestemmelse det er spørsmål om i forhold til den nasjonale rettsorden, for at domstolen skal kunne ta stilling til det spørsmål som ønskes besvart

4. Domstolen kan be den nasjonale domstol om en klargjøring og skal oversende anmodningen om dette på det språk som er brukt i anmodningen om en rådgivende uttalelse.

Artikkel 97

1. Anmodninger fra nasjonale domstoler etter artikkel 96 oversendes til EFTA-statenes regjeringer, EFTAs overvåkningsorgan, Fellesskapet, EF-kommisjonen og partene i saken i originalversjonen sammen med en oversettelse av anmodningen til engelsk. Bestemmelsene i vedtektenes artikkel 20 om skriftlige saksfremstillinger og erklæringer får anvendelse også for partene i saken.

2. Når det gjelder representasjon og tilstedeværelse for partene i hovedsaken under behandlingen av saken om den rådgivende uttalelse, tar domstolen hensyn til rettergangsreglene ved den nasjonale domstol som har forelagt spørsmålet.

3. Dersom et spørsmål som er forelagt domstolen for en rådgivende uttalelse åpenbart er identisk med et spørsmål som domstolen allerede har avgjort eller gitt uttalelse om, kan domstolen, etter å ha underrettet den domstol som har forelagt spørsmålet og overveiet eventuelle bemerkninger som er fremsatt fra EFTA-statenes regjeringer, EFTAs overvåkningsorgan, Fellesskapet, EF-kommisjonen og partene i saken, treffe avgjørelse ved begrunnet beslutning der den viser til sin tidligere dom eller uttalelse.

4. Uten at det begrenser anvendelsen av nr. 3 i denne artikkel, skal domstolens behandling av en sak som er forelagt til rådgivende uttalelse, omfatte også en muntlig forhandling.

Etter at saksfremstillinger eller erklæringer er fremsatt etter vedtektenes artikkel 20 og denne bestemmelses nr. 1, kan domstolen likevel, på grunnlag av rapporten fra den saksforberedende dommer og etter å ha underrettet dem som har rett til å fremsette saksfremstillinger eller erklæringer, bestemme noe annet såfremt ingen av dem har bedt om å fremføre muntlige innlegg.

Før den muntlige forhandlingen oversendes en rapport fra den saksforberedende dommer til EFTA-statenes regjeringer, EFTAs overvåkningsorgan, Fellesskapet, EF-kommisjonen og partene i tvistemålet. Rapporten skal være vedlagt en oversettelse i samsvar med artikkel 27 nr. 3.

5. Det hører under den nasjonale domstol å treffe avgjørelse om omkostningene med å forelegge saken for domstolen.

I særlige tilfeller kan domstolen gi en part støtte i form av fri rettshjelp, for å lette vedkommendes representasjon eller tilstedeværelse ved domstolen. Bestemmelsene i artikkel 72 får tilsvarende anvendelse.

*Artikkel 97a*³⁶

1. Etter begjæringen fra den nasjonal domstol kan presidenten, etter forslag fra den saksforberedende dommer, i unntakstilfelle treffe avgjørelse om å underkaste en anmodning om rådgivende uttalelse fremskyndet behandling der det gjøres unntak fra bestemmelsene i denne rettergangsordning, når de påberopte omstendigheter viser at det har helt spesiell hast med å få svar på spørsmålet til domstolen. Presidenten fastsetter i så fall umiddelbart datoen for den muntlige forhandling som skal meddeles partene i hovedsaken og andre som nevnt i vedtektenes artikkel 20 i forbindelse med forkynnelsen av anmodningen om rådgivende uttalelse.
2. Partene og andre berørte nevnt i foregående nr. kan inngi skriftlige saksfremstillinger og erklæringer innen en frist som fastsettes av presidenten og som ikke skal være kortere enn 15 dager. Presidenten kan anmode partene og andre berørte om å begrense sine skriftlige saksfremstillinger og erklæringer til de vesentligste rettsspørsmål som det forelagte spørsmål reiser.
3. Eventuelle skriftlige saksfremstillinger og erklæringer skal meddeles partene og andre berørte nevnt ovenfor før den muntlige forhandling.

AVDELING IV FORSKJELLIGE BESTEMMELSER

*Artikkel 98*³⁷

Denne rettergangsordning, som er autentisk på engelsk, skal offentliggjøres i EØS-avdelingen i og EØS-tillegget til Den europeiske unions tidende.

Domstolen skal utarbeide offisielle oversettelser av rettergangsordningen til islandsk, norsk og tysk.

³⁶ Artikkel tilføyd ved vedtak av EFTA-domstolen av 20. september 2007.

³⁷ Endret ved vedtak av EFTA-domstolen 22. august 1996.

VEDLEGG I³⁸

Liste over nasjonale myndigheter omhandlet i artikkel 55

ISLAND

Justis- og kirke departementet

LIECHTENSTEIN

Justisdepartementet

NORGE

Det kgl. justis- og politidepartement

³⁸ Endret ved vedtak av EFTA-domstolen 22. august 1996.

VEDLEGG II³⁹

Liste over nasjonale myndigheter omhandlet i artikkel 58 nr. 3

ISLAND

Justis- og kirke departementet

LIECHTENSTEIN

Justisdepartementet

NORGE

Det kgl. justis- og politidepartement

³⁹ Endret ved vedtak av EFTA-domstolen 22. august 1996.

VEDLEGG III⁴⁰

Liste over nasjonale myndigheter omhandlet i artikkel 72 nr. 5

ISLAND

Justis- og kirke departementet

LIECHTENSTEIN

Justisdepartementet

NORGE

Det kgl. justis- og politidepartement

⁴⁰ Endret ved vedtak av EFTA-domstolen 22. august 1996.